

Guðni Th. Jóhannesson

Ferilskrá

Námsferill

- 1999-2003: Doktorsnám í sögu við Queen Mary, University of London. Doktorsvörn í desember 2003.
- 1998-99: MSt-nám í sögu við St Antony's College, University of Oxford. Brautskráðist með ágætiseinkunn.
- 1994-97: MA-nám í sögu við Háskóla Íslands. Brautskráðist með ágætiseinkunn.
- 1993-94: Nám í rússnesku við Háskóla Íslands. Námi hætt því kennsla í málinu fyrir nema á öðru ári var felld niður.
- 1991-92: Nám í þýsku við háskólann í Bonn. Lauk ekki prófum.
- 1988-91: BA-nám í sögu og stjórnmálafræði við Warwick-háskóla í Englandi. Brautskráðist með æðri annars flokks ágætiseinkunn (BA Hons. upper second class degree).
- 1983-87: Nám við Menntaskólann í Reykjavík. Brautskráðist með aðra einkunn.

Starfsferill

- Frá sept. 2010: Sjálfstætt starfandi sagnfræðingur.
- 2007- ág. 2010: Lektor við Háskólann í Reykjavík.
- Vorönn 2007: Stundakennari í sögu við Háskóla Íslands. Kenndi hluta námskeiðsins „Íslandssaga eftir 1815”.
- Vorönn 2006: Stundakennari í sögu við Háskóla Íslands. Kenndi námskeiðin „Íslandssaga IV” og „Ísland á 20. öld”.
- Vorönn 2005: Stundakennari í sögu við Háskóla Íslands. Kenndi námskeiðin „Þorskastríðin”, „History of Iceland from the Settlement to the Present” og „Ísland á 20. öld”.
- Ágúst 2004-06: Stundakennari í Evrópusögu við Háskólann á Bifröst (eins dags kennsla með fjarnámi og ritgerðavinnu).
- Frá jan. 2004: Styrkþegi Rannsóknarmiðstöðvar Íslands, RANNÍS, með starfaðstöðu hjá Hugvísindastofnun Háskóla Íslands. Þriggja ára staða við rannsóknir á sögu þorskastríðanna og landhelgissögu Íslands.
- Vorönn 2004: Stundakennari í sögu við Háskóla Íslands. Kenndi námskeiðið „History of Iceland from the Settlement to the Present”.
- 2003-04: Í hlutastarfi hjá útgáfufyrirtækinu Fróða við kaflaskrif í Síldarsögu Íslands.
- Vorönn 2002: Aðstoðarkennari við Queen Mary, University of London. Kenndi Evrópusögu frá 1870.
- Frá 2001: Ráðinn til að skrifa sögu Ungmennafélagsins Stjörnunna, Garðabæ.
- 2000-2001: Fréttaritari Ríkisútvarpsins í Bretlandi.
- Apríl-nóv. 1999: Skrifaði sögu Íslenskrar erfðagreiningar og Kára Stefánssonar, forstjóra fyrirtækisins.
- Jan.-júní 1998: Sögukennari við Menntaskólann í Reykjavík.

- 1988-1998: Afleysingafréttamaður á fréttastofu Ríkisútvarpsins, yfirléitt í sumarleyfum en einnig utan þeirra.
- Vorönn 1997: Kenndi námskeið um stjórn málasögu Íslands við háskólann í Helsinki.
- 1996-98: Fastráðinn stundakennari í sögu við Háskóla Íslands (66% staða). Kenndi mannkynssögu frá 1939 og sögu Eystrasaltslandanna á 20. öld.
- 1997-98: Skrifaði sögu Síldarverksmiðja ríkisins fyrir síldarsögunefnd sem hyggst gefa út þriggja binda verk, Síldarsögu Íslands.
- 1992-97: Þýddi fjórar spennusögur bandaríska rithöfundarins Stephens King.
- Sumar 1995: Skipulagði og fór yfir gögn Péturs J. Thorsteinssonar sendiherra.
- 1992-93: Skrifaði handrit að sögu Sveins Benediktssonar framkvæmdastjóra.
- 1987-88: Aðstoðarmaður á skjalasafni Alþingis og fréttamaður á næturvöktum í Ríkisútvarpinu.
- 1983-87: Ýmis sumarstörf: Vann tvö sumur í Búrfellsvirkjun, var háseti á kaupskipinu Keflavík eitt sumar og annað við smíði olíuborþalla við Stafangur í Noregi.
- Frá 2006: Prófdómari við félagsvísindadeild Háskóla Íslands í námskeiðinu „Möguleikar Íslands til áhrifa í alþjóðakerfinu“ (10.09.56).

Bækur og fræðigreinar

- „Tjaldað til einnar nætur. Uppruni bráðabirgðastjórnarskrárinnar“. *Stjórnsmál og stjórnsýsla* 7 árg. nr. 1, 2011, [<http://skemman.is/is/stream/get/1946/9655/24587/1/a.2011.7.1.4.pdf>], bls. 61–72.
- „Hefurðu heimild? Skráð og óskráð lög um ævisagnaritun“. *Tímarit Máls og menningar* 1/2011, bls. 40–50.
- Gunnar Thoroddsen. Ævisaga* (Reykjavík: JPV, 2010).
- „Bylting á Bessastöðum. Embætti forseta Íslands í valdatíð Ólafs Ragnars Grímssonar“. *Skírnir* 184. ár (vor 2010), bls. 61-99.
- „Country Report: Iceland“ (með Gunnari Þór Péturssyni), EUDO Citizenship Observatory, [<http://eudo-citizenship.eu/docs/CountryReports/Iceland.pdf>], 2010.
- „Þeir fölar sem frelsi vort svíkja“. Lög, ásakanir og dómar um landráð á Íslandi“. *Saga* 47. árg. nr. 2, 2009, 55-88.
- Hrunið. Ísland á barmi gjaldþrots og upplausnar* (Reykjavík: JPV, 2009).
- „Þorskastríðin: Barátta við erlenda fjandmenn og innlendar goðsagnir“. *Skírnir*, 182. árg. nr. 2, 2008, 456-471.
- (Ritstjóri), *Hvað er sagnfræði? Rannsóknir og miðlun* (Reykjavík, 2008).
- „Ef kjarnorkusprengr sprangi yfir Reykjavík dæju allir bæjarbúar“. Loftvarnir og almannavarnir á Íslandi, 1951-1973“. *Saga*, 45. árg. nr. 2, 2007, 7-44.
- „Síldarbræðsla“, og „Síldarleit úr lofti“. *Silfur hafsins. Gull Íslands. Síldarsaga Íslands III* (Reykjavík: Nesútgáfan 2007), bls. 65-174 og 217-230.
- „Stjórnarmyndanir á Íslandi, 1971-2007. Frá Framsóknaráratugum til drottinsvalds Sjálfstæðisflokksins (með drauminn um samfylkingu jafnaðarmanna í bakgrunni“. *Stjórnsmál og stjórnsýsla – vef tímarit*. 1. tbl. 3. árg. (júlí 2007). <http://www.stjornmalogstjornsysla.is/images/stories/fg2007v/gudni.pdf>, [38 bls.]
- „Sagan séð að ofan og neðan. Guðni Th. Jóhannesson og Jón Þ. Þór ræða við breska sagnfræðinginn og metsöluhöfundinn Antony Beevor“. *Saga XLV*, 1, 2007, bls. 7-17.

Troubled Waters. Cod War, Fishing Disputes, and Britain's Fight for the Freedom of the High Seas, 1948-64 (Reykjavík: North Atlantic Fishing History Association, 2007).

„Inngangur“ að grein Ásgeirs Jóhannessonar, „Stjórnarmyndunin 1958“. *Skírnir*, 180. ár (haust 2006), bls. 251-253.

Óvinir ríkisins. Ógnir og innra öryggi í kalda stríðinu á Íslandi (Reykjavík: Mál og menning, 2006).

Porskastríðin þrjú. Saga landhelgismálsins 1948-1976 (Reykjavík: Hafréttarstofnun Íslands, 2006).

„Leikstjóri, leikari eða áhorfandi? Forsetinn og stjórnarmyndanir“, *Stjórnsmál og stjórnsýsla – vefitímarit*, 1. tbl. 2. árg. (maí 2006), <http://www.stjornmalogstjornsysla.is/images/stories/fg2006v/gthj.pdf>, [24 bls.]

„Skipti sjálfstæðið máli? Samanburður á landhelgismálum Íslendinga og Færeyinga um miðja síðustu öld“. Magnús Snædal og Anfinnur Johansen (ritstjórar), *Frændafundur 5. Fyrirlestrar frá íslensk-færeyskri ráðstefnu í Reykjavík 19.-20. júní 2004*, bls. 204-212.

„Komi þeir sem koma vilja“. *Vefritið Kistan* [<http://www.kistan.is/efni.asp?n=4317&f=4&u=98>], birt 8.12.2005.

Völundarhús valdsins. Stjórnarmyndanir, stjórnarslit og staða forseta Íslands í embættistíð Kristjáns Eldjárns, 1968-1980 (Reykjavík: Mál og menning, 2005).

„Hvað eru framfarir? Hvað er útrás?“ *Lesbók Morgunblaðsins*, 3.9.2005.

„Fortíðarræningjar“. *Vefritið Kviksaga* [<http://www.kistan.is/prent.asp?n=3744&f=15&u=94>], birt 24.5.2005.

„Af menningareintali“. *Vefritið Kviksaga*, [<http://www.kistan.is/prent.asp?n=3715&f=15&u=94>], birt 14.5.2005.

„Umræða um ekkert? Einföld og flókin skoðanaskipti sagnfræðinga um aðferð og afurð, sögur og sagnfræði, skor, skóga og tré“. *Vefritið Kviksaga*, [http://www.kistan.is/prenta.asp?sid_id=28226&tre_rod=008|004|&tId=2&fre_id=55253&meira=1], birt 5.4.2005.

Kaflar um Ísland og skyld efni í *The Encyclopeddia of the Cold War* (Santa Barbara: ABC-CLIO, 2008).

Sympathy and Self-interest. Norway and the Anglo-Icelandic Cod Wars, Forsvarsstudier 1:2005 (Oslo: Institutt for forsvarsstudier, 2005).

„Iceland“. *Encyclopedia of the Arctic II* (New York og London: Routledge, 2004), bls. 919-926.

„Hræðilegt og fræðilegt. Umræður um forsætisráðherrabókina“. *Fréttabréf Sagnfræðingafélags Íslands*, nr. 138, desember 2004, bls. 4-5.

„Stóra drápið“. Atlaga Hannesar Hafstein og Dýrfirðinga að breska togaranum *Royalist* árið 1899“. *Ársrit Sögufélags Ísfirðinga*, 44. árg., 2004, bls. 81-114.

„How Cod War Came. The Origins of the Anglo-Icelandic Fishing Dispute, 1958-61“. *Historical Research*, 77. árg., nr. 198, 2004, bls. 543-574.

„Did He Matter? The Colourful Andrew Gilchrist and the First Cod War, 1958-61“. *Deutsches Schifffahrtssarchiv*, 26. árg., 2003 [birt 2004], bls. 287-299.

„To the Edge of Nowhere. U.S.-Icelandic Defense Relations During and After the Cold War“, *Naval War College Review*, 57. árg. nr. 4, 2004, bls. 115-137 (sjá <http://www.nwc.navy.mil/press/Review/2004/SummerAutumn/pdfs/art8-sa04.pdf>).

„Hvað ber að gera?“ *Fréttabréf Sagnfræðingafélags Íslands*, nr. 137, september 2004, bls. 6-7.

„Geta sagnfræðingar fjallað um fortíðina?“ *Ritið*, 4. árg. nr. 1, 2004, bls. 181-188.

„Bjarni Benediktsson,“ í Ólafur Teitur Guðnason (ritstj.), *Forsætisráðherrar Íslands – Ráðherrar Íslands og forsætisráðherrar Íslands í 100 ár* (Akureyri: Bókaútgáfan Hólar, 2004), bls. 295-314.

„Royalistmálið. Aðför Hannesar Hafstein að breskum togara á Dýrafirði árið 1899”, í *Heimastjórn í hundrað ár* (vefur vegna aldarafmælis heimastjórnar 2004, www.heimastjorn.is), 8.567 orð.

„En fælles konflikt? Kampen om fiskerigrænser i Nordatlanten fra middelalder til nutid”, í Daniel Thorleifsen (ritstj.), *De vestnordiske landes fælleshistorie. Udvalg af indledende betragtninger over dele af den vestnordiske fælleshistorie* (Nuuk: KIIP, 2003), bls. 63-72.

„Þorskastríð í sjónvarpi. Frásagnir, sagnfræði og (hálf)sannleikur”. *Saga*, 41. árg., nr. 1, 2003, bls. 185-198.

„Tíu spurningar. Hugleiðingar um þorskastríðin”. 2. *íslenska söguþingið. Ráðstefnurit II* (Reykjavík: Sagnfræðistofnun Háskóla Íslands, Sagnfræðingafélag Íslands og Sögufélag, 2002), bls. 436-51.

„Höfum við gengið til góðs? Nokkrar bækur um tuttugustu öldina”. *Saga*, 40. árg. 2002, 181-197.

Kári í jötunmóð. Saga Íslenskrar erfðagreiningar og Kára Stefánssonar (Reykjavík: Nýja bókafélagið, 1999).

„Skiptum við máli? Ísland og Eystrasaltsríkin, 1990-1991”. *Söguþing 1997 II* (Reykjavík: Sagnfræðistofnun Háskóla Íslands, Sagnfræðingafélag Íslands og Sögufélag, 1998), bls. 185-192.

„„Nobody has done so much for us”. Iceland and Lithuania, 1990-1991”. *Lithuanian Papers*, 10. árg. 1996, bls. 11-19.

„Síldarævintýrið í Hvalfirði”, *Ný saga*, 7. árg. 1995, bls. 1-29.

Fyrirlestrar og útvarpserindi

„Notkun og misnotkun sögunnar“. Afmælimálþing Sagnfræðingafélags Íslands, 1.10.2011.

„Tjaldað til einnar nætur á Þingvöllum 17. júní 1944. Hugleiðingar um bráðabirgðastjórnarskrána“. Fyrirlestur á aðalfundi Stjórnarskrárfélagsins, 20.3.2011.

„Ég vildi að í stjórnarskrá væri skýrt ákvæði um verksvið forseta Íslands“. Fyrirlestur á vegum lagadeildar HR, 1.12.2010.

„We now know – very little. Sources and research about internal security in Iceland during the Cold War”. NORCENCOWAR-vinnufundur, University of Turku, Finnlandi, 30.6.2010.

„Describing the Gold Rush from Afar. Foreign Observers and the Icelandic Economic Crisis“. Fyrirlestur á ráðstefnu félags- og mannvísindadeildar Háskóla Íslands, „After the Gold Rush“, 26.5.2010.

„„Þeir fólar sem frelsi vort svíkja“. Lög, ásakanir og dómar um landráð á Íslandi“. Fyrirlestur á vegum lagadeildar HR, 26.1.2010.

„Sagnfræðingar eru frá Mars, hagfræðingar frá Venus“. Erindi hjá BHM 28. okt. 2009.

„Þjóð í hruni. Hvað er fram undan, í ljósi sögunnar?“ Erindi hjá Félagi íslenskra stórkaupmanna, 25.8.2009.

„Hvað gerðist?“ Fyrirlestur á vegum Stofnunar um stjórnsmál og stjórnsýslu, 9.6.2009.

„Forsetinn, álitsgjafarnir og ríkisstjórnin sem hvarf“, Fyrirlestur í Háskólanum í Reykjavík 4.2.2009.

„Saga hrunsins“, Fyrirlestur á málþingi ReykjavíkurAkademíunnar, „Ábyrgð, vald og þjóð“, 25.10.2008.

„„Með því að óttast má...“ Ástæður símhlerana í kalda stríðinu.” Sagnfræðingafélag Íslands, 30.9.2008.

„Byltingin á Bessastöðum. Breytingar á embætti forseta Íslands í valdatíð Ólafs Ragnars Grimssonar“, Fyrirlestur á vegum lagadeildar Háskólans í Reykjavík, 22.1.2008.

„The intelligence services and the left wing political movements. The case of Iceland“. Fyrirlestur á ráðstefnu Syddansk Universitet í Esbjerg, „Socialism in the Baltic Area – Sozialismus im Ostseeraum“, 14.-17.12.2007.

„Skiptum við máli? Ísland á alþjóðavettvangi.“ Fyrirlestur í fundaröð utanríkisráðuneytis og háskóla á Íslandi, „Ísland á alþjóðavettvangi - erindi og ávinningur“, 24.10.2007.

„Surveillance and registration in Iceland during the Cold War“. 26. norræna sagnfræðiþingið, 11.8.2007.

„Bliknar Njála? Stjórnarskiptin 2007 í sögulegu ljósi“. Fyrirlestur í Háskóla Íslands á vegum Félags stjórnmálafræðinga, 25.5.2007.

„Varnir gegn loftárásum og kjarnorkuárásum á Ísland í kalda stríðinu“. Fyrirlestur í Borgarskjalasafni Reykjavíkur á Safnanótt, 23.2.2007.

„Að vita meira og meira. Spurningar og svör á líðandi stundu um símhleranir og öryggi ríkisins í kalda stríðinu“. Málstofa við Háskólann á Bifröst, 20.2.2007.

„Phone tapping in Iceland during the cold war“. Fyrirlestur á ráðstefnu Syddansk Universitet í Óðinsvéum, „Fremtidens samtidshistorie“, 11.1.2007.

„Leitin að sannleik um símhleranir. Smásaga úr lífi sagnfræðings“. Fyrirlestur á Hugvísindapíngi, 4. nóvember 2006.

„Þorskastríðin þrjú“. Fyrirlestur á málstofu Hafréttarstofnunar Íslands í tilefni þess að 30 ár voru liðin frá lokum þorskastríðanna, 1.6.2006.

„Símhleranir og öryggi ríkisins í kalda stríðinu á Íslandi“. Fyrirlestur á 3. íslenska söguþinginu, 21.5.2006.

„Býsnaveturinn 25 árum síðar. Stjórnarmyndun Gunnars Thoroddsens og klofningurinn í Sjálfstæðisflokknum 1980“. Fyrirlestur á opnum umræðufundi Landssambands sjálfstæðiskvenna og Tíkarinnar, 14.12.2005.

„Independent People. Aspects of Iceland's Foreign Policy in the 20th Century“. Fyrirlestur við Nankang University, Taipei, Tævan, 1.12.2005.

„Overview of Iceland's Foreign Policy in the 20th Century“. Kynningarfundur fyrir utanríkisráðherra Tævans og sendinefnd, Háskóla Íslands, 1.7.2005.

„Norway, Iceland, and Fisheries Conflicts in the North Atlantic in the Twentieth Century“. Fyrirlestur í norska varnarmálaráðuneytinu, 6.5.2005.

„Stjórnarráðssagan frá sjónarhóli samtímasöguritunar“. Málþing um ritverkið Stjórnarráð Íslands 1964-2004 I-III. Þjóðminjasafni Íslands, Reykjavík, 1.2.2005.

„Stóra drápið. Atlaga Hannesar Hafstein og Dýrfirðinga að breska togaranum Royalist 1899“. Fyrirlestur í Húsinu á Eyrarbakka, 14.11.2004.

„Vald hinna veiku. Ísland og stórveldin í kalda stríðinu“. Fyrirlestraröð Sagnfræðingafélags Íslands, Hvað er vald? 19.10.2004. Birtur á vefritinu Kistan, www.kistan.is, 27.10.2004.

“Empire and Exploitation? Iceland between east and west during the cold war era”. In the Shadow of the Superpowers. Europe During the Cold War, 1945-1989. Ráðstefna í University of Hull, 24.-25.8.2004.

„Ópólitískur leiðtogi í pólitísku embætti. Hugmyndir Kristjáns Eldjárns um stöðu forseta Íslands í stjórnskipan landsins”. Erindi hjá Rotary-miðborg, 19.7.2004.

„Skipti sjálfstæðið máli? Landhelgismál Íslendinga og Færeyinga um miðja síðustu öld”. Erindi á Frændafundi V, ráðstefnu íslenskra og færeyskra fræðimanna, 20.6.2004.

„Á sextugsafmæli lýðveldisins”. Þátttaka í umræðuþætti á Rás eitt í Ríkisútvarpinu, 17.6.2004.

„,Að gera ekki illt verra.” Hugmyndir Kristjáns Eldjárns um pólitískt hlutverk forseta Íslands”. Erindi á málþingi Sagnfræðingafélags Íslands og Félags stjórnmálafræðinga, „Forsetinn og stjórn málin að fornu og nýju”, 9.6.2004.

„The Cod Wars”. Erindi á fundi fyrir útlendinga, búsetta á Íslandi, í Alþjóðahúsinu, Reykjavík, 16.4.2004.

„,Það vinnur aldrei neinn sitt dauðastríð”. Barátta Breta fyrir þröngri landhelgi, 1948-64. Erindi á vegum Sögufélags og Sagnfræðingafélags Íslands, 20.11.2003.

„Í óþökk. Ævisögur gegn vilja söguhetjunnar eða ættingja hennar”. Hugvísindafundur Háskóla Íslands, 30.10.-1.11.2003.

„Gunboats fight frigates. Naval forces in the Anglo-Icelandic cod wars, 1958-76”. The 7th North Atlantic Fishing History Association Conference, „Fish, War and Politics, 1300-2003”, Amsterdam og Middelburg, Hollandi, 30.9.-4.10.2003.

„Fischereistreitigkeiten im Nord-Atlaschen Raum, 1948-76: Ein Überblick”. Framsaga hjá námshópi um fiskveiðisögu Norðursjávar, háskólanum í Bremen, 6.11.2002.

„Et fælles konflikt? Kampen om fiskerigrænser i Nord-Atlanten”. Workshop. Samarbejde omkring dokumentation og historieskrivning af de vestnordiske landes fælleshistorie. Ilulissat, Grænlandi, 20.-24.9.2002.

„Did He Matter? The Colourful Andrew Gilchrist and the First Cod War”. German-Icelandic Fisheries, Aspects of the Development. Goethe-Zentrum, Reykjavík, 14.9.2002.

„Tíu spurningar. Hugleiðingar um þorskastríðin”. 2. íslenska söguþingið, 31.5.2002.

„,We don't deal with the Brits, we beat them”. The Anglo-Icelandic Cod Wars, 1952-1976”. Ráðstefna á vegum North European History Research Network (NEHRN), Háskólanum á Akureyri, 23.5.2002.

„Iceland After the Second World War. Main Currents in Internal Politics and International Relations”. Department of Scandinavian Studies, University College, London, 16.11.2001.

„,Við semjum ekki við Breta, við sigrum þá”. Fiskveiðideilur Íslands og Bretlands, 1952-1976”. Vettvangur/Kollokvium, Kaupmannahafnarháskóla, 26.9.2001.

„The Formation of Foreign Policy in Hull and Grimsby? Decision-Making in Britain during the Anglo-Icelandic Fishing Disputes, 1948-61”. The 6th North Atlantic Fishing History Association Conference, Qaqortoq, Grænlandi, 12.-17.9. 2001.

„Cod War and Cold War: American Attitudes to the Anglo-Icelandic Fishing Disputes, 1948-61”. 70th Anglo-American Conference of Historians - The Sea. Institute of Historical Research, London, 4.-6.7.2001.

„Small nations and the European community. The Icelandic experience”. Welsh Centre for International Affairs, Cardiff, 26.4.2001.

„,We don't deal with the Brits, we beat them". The Anglo-Icelandic Cod Wars, 1952-1976". The Faculty Student Enrichment Lecture Series, US Naval War College, Rhode Island, Bandaríkjunum, 7.2.2001.

„A case study on power and force in asymmetrical relations: The Anglo-Icelandic fishery disputes, 1952-1976". Eighth New Researchers in Maritime History Conference, University of Greenwich, London, 10.-11.3.2000.

Erindi á málstofu á vegum endurmenntunarnefndar Háskólans á Akureyri, „Endurheimt sjálfstæðis. Saga og menning Eystrasaltslandanna”, 24.9.1998.

„Icelandic Support for Baltic Independence, 1990-91”. The AABS (Association for the Advancement of Baltic Studies) Conference, Bloomington, Indiana, Bandaríkjunum, 17.-19.6.1998.

Framsaga á ráðstefnu DUPI, Dansk udenrigspolitisk institut, „Norden og Baltikum”, Nýborg í Danmörku, 22.6.1998.

Framsaga um umfjöllun íslenskra fjölmiðla um fall járntjaldsins, á ráðstefnu Félags sagnfræðinema við Háskóla Íslands, „Ísland og Austurblokkinn”, 21.11.1997.

„Samskipti Íslands og Ljósulanda”. Erindi á félagsfundi í Latvija, vináttufélagi Íslands og Lettlands, 18.11.1997.

Erindi um sjálfstæðisbaráttu Eystrasaltslandanna, á vegum Félags sagnfræðinema við Háskóla Íslands, í tengslum við Nordsaga-ráðstefnuna í Reykjavík, 9.10.1997.

Framsaga um nýju upplýsingalögin, á fundi á vegum Blaðamannafélags Íslands, Félags um skjalastjórn og Sagnfræðingafélags Íslands, Þjóðskjalasafni Íslands, 13.11.1996.

„Söguleg endalok síldareinkasölnunnar 1931”. Erindi á aðalfundi Sögufélags, 27.6.1995.

Blaða- og tímaritsgreinar

„Gjá milli forseta og stjórnar“, *DV* 16.–18.9.2011.

„Ísbrjóturinn. Ísland og sjálfstæðisbaráttu Eystrasaltslandanna“, *Sagan öll*, 8, 2011.

„Úti í móa“, *Fréttablaðið* 5.7.2011 [<http://visir.is/uti-i-moa/article/2011707059979>].

„Aumingjar eða glæpamenn“ (viðtal), *Fiskifrétir* 1.6.2011.

„Goðsagnir þorskastríðanna“, *Fréttablaðið* 16.2.2011.

„Hvenær þjóðstjórn?“ *Fréttablaðið* 5.11.2010.

„Engin ríkisábyrgð?“ *Fréttablaðið* 10.3.2010.

„Múrin og ég“, www.pressan.is 9.11.2009.

„Hrun hagfræðinnar?“ *Viðskiptablaðið* 1.10.2009.

„Icesave og sagan“, *Fréttablaðið* 12.8.2009.

„Bara góða sögu takk“ *Lesbók Morgunblaðsins* 14.3. 2009.

„Nýtt flokkakerfi á Nýja Íslandi?“ *Viðskiptablaðið* 19.12. 2008.

„Við og þeir“. *Viðskiptablaðið*, 7.11.2008.

Lesendabréf um Roy Hattersley og þorskastríðin, *Guardian*, 14.10.2008.

„Vinapjódur? Samskipti Íslands og Bretlands fyrir og nú“. *Morgunblaðið*, 12.10.2008.

„Íhaldið og Evrópa“. *Viðskiptablaðið*, 2.9.2008.

„,Við semjum ekki við Breta, við sigrum þá!“ *Stríðið um miðin. Hálf öld frá útfærslu landhelginnar í 12 mílur*. Sérblað með *Morgunblaðinu*, 4.9.2008.

„Við unnum!“ *Viðskiptablaðið*, 2.9.2008.

„Varnarmálamyndastofnun?“ *24 stundir*, 2.6.2008.

„Sjálfstæði og velmegun“. *Viðskiptablaðið*, 20.5.2008.

„Ímyndir þá og nú“. *Viðskiptablaðið*, 22.4.2008.

„Engin Íslandsgata í Pristína“. *Viðskiptablaðið*, 19.2.2008.

„Höfum við eitthvað að segja?“ *Viðskiptablaðið*, 22.1.2008.

„Byltingin á Bessastöðum“. *Viðskiptablaðið*, 11.12.2007.

„Ríki betlarinn“. *Viðskiptablaðið*, 13.11.2007.

„Uppljóstrarinn fundinn“. *Sagan öll*, nr. 7, ágúst 2007.

„Sólarhringurinn eftir kosningarnar 12. maí“. *Mannlíf*, nr. 7, 2007, bls. 16-20.

„Ólafur Ragnar í eldlinunni“. *Mannlíf*, nr. 6, 2007, bls. 38-42.

„Sögulegar sættir um síðir?“ *Morgunblaðið*, 14.4.2007.

„Óþekkti uppljóstrarinn“. *Sagan öll*, nr. 1, 2007, bls. 48-52.

„Rússarnir koma“, *Morgunblaðið*, 16.1.2007.

„Veit einhver allt?“ *Morgunblaðið*, 28.10.2006.

„Íslandssaga fyrir Ronald Reagan“, *Fréttablaðið*, 11.10.2006.

„Þegar Hreggviður Jónsson breytti Íslandssögunni“, *Morgunblaðið*, 4.7.2006.

„Þorskastríð á þurru landi“, *Morgunblaðið*, 19.6.2006.

„Sjálfstæðisbarátta til sjávar“, *Átökin um auðlindina* (sérblað með *Morgunblaðinu*), 31.5.2006.

„Völundarhús fortíðarinnar“. *Morgunblaðið*, 6.12.2005.

„Þingið ræður“. *Fréttablaðið*, 7.10.2005.

„Tævan í samfélagi þjóðanna“. *Fréttabréf Háskóla Íslands*, 26. árg., 2. tbl., nóvember 2004, bls. 12.

„,Veiðiaðferð sem eyðir fiskinum og spillir viðkomunni““. *Fiskifréttir*, 19.11.2004.

[Landhelgismál], *Vísindavefur Háskóla Íslands*, 1.11.2004.

„Hvað er vald?“ *Lesbók Morgunblaðsins*, 18.9.2004.

„Okkar bestu óvinir“. *Morgunblaðið*, 7.3.2004.

„,Það vinnur aldrei neinn sitt dauðastríð“. Barátta Breta fyrir þröngri landhelgi, 1948-64“. *Fiskifréttir*, desember 2003.

„Hvað er (um)heimur?“ (viðtal) *Morgunblaðið*, 1.9.2003.

„Sá hlær best sem síðast hlær?“ *DV*, 11.6.2003.

„Þorskastríð og hvernig á að vinna þau“. *Morgunblaðið*, 30.3.2003.

„Mikilvægur dagur í útvegssögunni“. *Morgunblaðið*, 19.3.2002.

„Kári í jötunmóð“. *Morgunblaðið*, 29.2.2000.

„Anastasía. Örlögin og ævintýrið“. *Morgunblaðið*, 19.4.1998.

„Siðferði og sérhagsmunir í utanríkisstefnu Íslands“. *Morgunblaðið*, 15.10.1997.

„Slagorð og fjárans foringjamyndir“. *Morgunblaðið*, 2.11.1997.

„Bjargvættur frá Íslandi“. *Alþýðublaðið*, 2.7.1997.

„Misskilningur Ellemanns-Jensens“. *Morgunblaðið*, 6.3.1997.

„Ómetanlegur skóli í verkætunni“. *Verktækni*, 2. tbl., 9. árg., 1992.

„Stökk hann eða var honum hrint?“. *Þjóðlíf*, 7. tbl., 7. árg., 1991.

„Ég held að engin lausn sé til“. *Þjóðlíf*, 2. tbl., 7. árg., 1991.

„Bræður munu berjast“. *Þjóðlíf*, 10. tbl., 6. árg., 1990.

„Örlögin hafa gert okkur að andstæðingum“. *Þjóðlíf*, 9. tbl., 6. árg., 1990.

„Harmleikurinn í Kína“. *Þjóðlíf*, 6.-7. tbl., 6. árg., júní-júlí 1990.

Auk þess fjölmargir fréttabættir og viðtöl um sögu og samtíð í Ríkisútvarpinu

Ritdómar

Helgi Áss Grétarsson, Réttarsaga fiskveiða frá landnámi til 1990 (Reykjavík: Lagastofnun Háskóla Íslands, 2008). *Saga XLVI*, 2, 2006, bls. 240-243.

Guðmundur Magnússon, Thorsararnir. Auður – völd – örlög (Reykjavík: Almenna bókafélagið, 2006). *Saga XLIV*, 2, 2006, bls. 243-246.

„Verkin tala. Stjórnarráðssagan frá sjónarhóli samtímasöguritunar“ (ritdómur um: *Stjórnarráð Íslands 1964-2004 I-III*, Reykjavík, 2004), *Saga XLIII*, 2, 2005, bls. 147-150.

Arnhjór Gunnarsson og Kristinn Benediktsson, Fiskisagan flýgur (Reykjavík: Skrudda, 2005), *Fréttablaðið*, 21.9.2005.

Jón Þ. Þór, Sjósókn og sjávarfang. Saga sjávarútvegs á Íslandi I. Árabáta- og skútuöld (Akureyri: Hólar, 2002), *Scandinavian Economic History Review*, 51. árg. nr. 2, 2003.

Valur Ingimundarson, Uppgjör við umheiminn. Samskipti Íslands, Bandaríkjanna og NATO 1960-1974 (Reykjavík: Vaka-Helgafell, 2001), *Saga*, 40. árg. 2002, 283-287.

„„Þjóðníðingurinn“ Landsbergis“, *Lesbók Morgunblaðsins*, 4.11.2000. Ritdómur um sjálfsævisögu Vytautas Landsbergis, Lithuania Independent Again (Cardiff: University of Wales Press, 2000). Anthony Packer og Eimutis Sova staðfærðu og þýddu úr litháísku á ensku.

Auður Styrkárstöttir, Barátta um vald. Konur í bæjarstjórn Reykjavíkur 1908-1922 (Reykjavík: Háskólaútgáfan, 1994). *Saga*, 35. árg. 1997, 271-275.

Jón Ormur Halldórsson, Átakasvæði í heiminum (Reykjavík: Mál og menning, 1994). *Saga*, 33. árg. 1995, 263-269.

Kynningar

„Þorskastríðin. Fiskveiðideilur Íslendinga við erlendar þjóðir, 1948-76”. *Vísindavaka* RANNÍS, Listasafni Reykjavíkur, 23.9.2005.

Helstu námsritgerðir

„Troubled Waters. Cod War, Fishing Disputes, and Britain’s Fight for the Freedom of the High Seas, 1948-64”. Ritgerð til doktorsprófs í sögu við Queen Mary, University of London, 2003.

„The origins of the first „cod war” between Iceland and Britain, 1958”. Ritgerð til MSt prófs í sögu við University of Oxford, 1999.

„Stuðningur Íslands við sjálfstæðisbaráttu Eystrasaltslandanna, 1990-91”. MA ritgerð í sögu við Háskóla Íslands, 1997.

„Nordic support for Baltic independence, 1990-91”. Tíu eininga námsritgerð á MA stigi við Háskóla Íslands, 1997.

„The oasis engulfed: British perceptions of Czechoslovak politics, 1946-1948”. Meginritgerð til BA prófs í sögu og stjórnmálafræði við University of Warwick, Englandi, 1991.

Styrkir, verðlaun og viðurkenningar

- 2011: Starfslaun úr launasjóði rithöfunda.
- 2010: Verðlaun íslenskra bóksala fyrir bestu ævisögu ársins
- 2010: Bókin *Gunnar Thoroddsen* tilnefnd til viðurkenningar Hagþenkis, félags höfunda fræðirita og kennslugagna
- 2010: Bókin *Gunnar Thoroddsen* tilnefn til Íslensku bókmenntaverðlaunanna.
- 2009: Útgáfustyrkur úr Gjöf Jóns Sigurðssonar, forsætisráðuneyti.
- 2008: Tveggja ára rannsóknastyrkur RANNÍS til rannsókna á ógnum við innra öryggi á Íslandi í kalda stríðinu.
- 2007: Bókin *Óvinir ríkisins* tilnefnd til viðurkenningar Hagþenkis, félags höfunda fræðirita og kennslugagna.
- 2006: Bókin *Óvinir ríkisins* tilnefnd til Íslensku bókmenntaverðlaunanna.
- 2005: Bókin *Völundarhús valdsins* tilnefnd til viðurkenningar Hagþenkis, félags höfunda fræðirita og kennslugagna.
- 2004: Útgáfustyrkur úr Gjöf Jóns Sigurðssonar, forsætisráðuneyti.
- 2003: Rannsóknastyrkur frá Gerald R. Ford Institute, Ann Arbor, Michigan, Bandaríkjunum.
- 2002: Julian Corbett Prize in Modern Naval History, Institute of Historical Research, London.
- 2002: Styrkur frá DAAD, Deutsch Akademischer Austauschdienst, til sagnfræðirannsókna á skjalasöfnum í Þýskalandi.
- 2001: Ferðastyrkur frá Letterstedtska sjóðnum.
- 2000-01: Rannsóknastyrkir úr Central Research Fund, University of London.
- 2000: Verðlaunastyrkur úr Sagnfræðisjóði dr. Björns Þorsteinssonar.
- 1999-2002: Westfield Scholarship. Þriggja ára styrkur til doktorsnáms í sögu við Queen Mary, University of London.

- 1999: Rannsóknastyrkur frá ríkisstjórn Íslands vegna hálftrar aldar afmælis Atlantshafsbandalagsins.
- 1998-99: The British Chevening Scholarship. Eins árs styrkur til háskólanáms í Englandi.
- 1997: Verðlaunastyrkur úr Minningarsjóði dr.phil. Jóns Jóhannessonar prófessors.
- 1997: Verkefnastyrkur Félagsstofnunar stúdenta, fyrir besta lokaverkefni við Háskóla Íslands.
- 1996: Námsstyrkur Námsmannalínu Búnaðarbankans.
- 1995-96: Framfærslu- og ferðastyrkur frá Rannsóknánámssjóði Háskóla Íslands. Ferðastyrkir frá Atlantshafsbandalaginu og Norrænu ráðherranefndinni.
- 1995: Verðlaun í ritgerðarsamkeppni Sagnfræðingafélags Íslands, Sagnfræðistofnunar Háskóla Íslands og Sögufélagsins vegna hálftrar aldar lýðveldisafmælisins.

Ráðstefnuskipulagning, stjórnun og félagsstörf

- 2007: Einn aðalskipuleggjenda níundu landsbyggðarráðstefnu Sagnfræðingafélags Íslands, Félags þjóðfræðinga á Íslandi og heimamanna að Leirubakka í Landsveit, 1.-3.6.2007.
- 2006: Einn aðalskipuleggjenda áttundu landsbyggðarráðstefnu Sagnfræðingafélags Íslands, Félags þjóðfræðinga á Íslandi og heimamanna í Reykjanesbæ, 4.3.2006.
- Frá 2006: Félagi í netverkinu „Enemies of the State. The development, consolidation and expansion of security intelligence“, með höfuðstöðvar við Syddansk Universitet.
- 2005: Einn aðalskipuleggjenda sjöundu landsbyggðarráðstefnu Sagnfræðingafélags Íslands, Félags þjóðfræðinga á Íslandi og Minjasafns Austurlands, Eiðum, 3.-5.6.2005.
- Frá apríl 2004: Formaður Sagnfræðingafélags Íslands.
- Frá 2004: Félagi í netverkinu „Nordic researchers of excellence“, með höfuðstöðvar við Háskólann í Esbjerg.
- Frá 2002: Í undirbúningsnefnd vegna ritunar á sameiginlegri sögu vestnorrænu landanna.
- 2000-2002: Fulltrúi doktorsnema í námsnefnd sagnfræðideildar Queen Mary, University of London.
- 1997-1998: Gjaldkeri Sagnfræðingafélags Íslands.

Félagi í Sögufélagi, Sagnfræðingafélagi Íslands, Hugvísindastofnun Háskóla Íslands, North Atlantic Fishing History Association, Society for Nautical Research og Institute for Contemporary British History.

Umsagnaraðili vegna styrksumsóknna hjá Háskóla Íslands, Hagþenki og Rannsóknamiðstöð Íslands, RANNÍS.